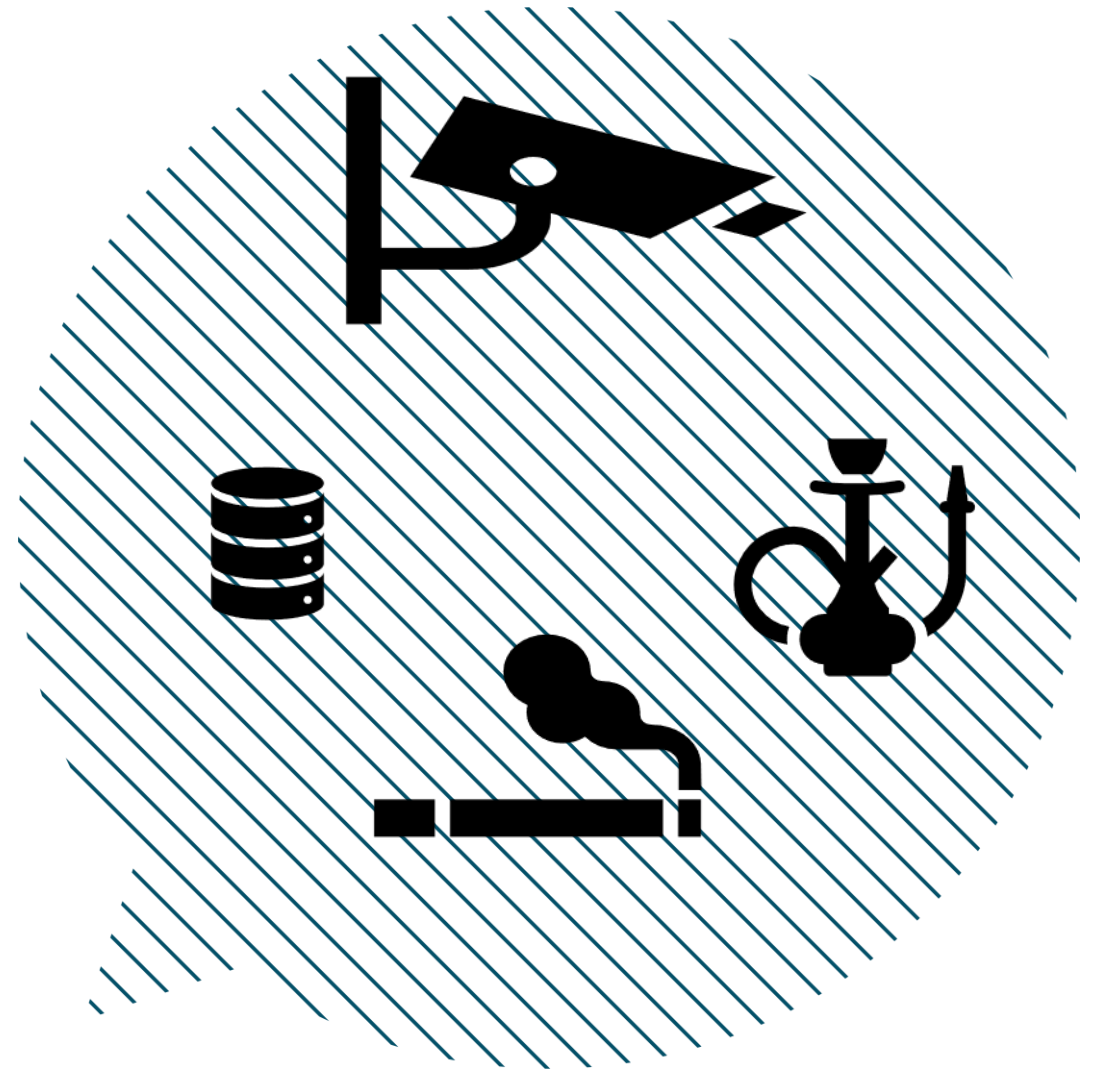

Tilsyn med salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater ++

Tobakksskadeloven - Praktiske eksempler

Ingrid Marie Strand Pedersen og Gunnhild Solli Haukaas

Hva skal vi gjennom?

- ☐ Om registreringsordningen og Tobakkssalgsregisteret
- ☐ Gjennomføring av tilsyn
- ☐ Oppfølging av tilsyn

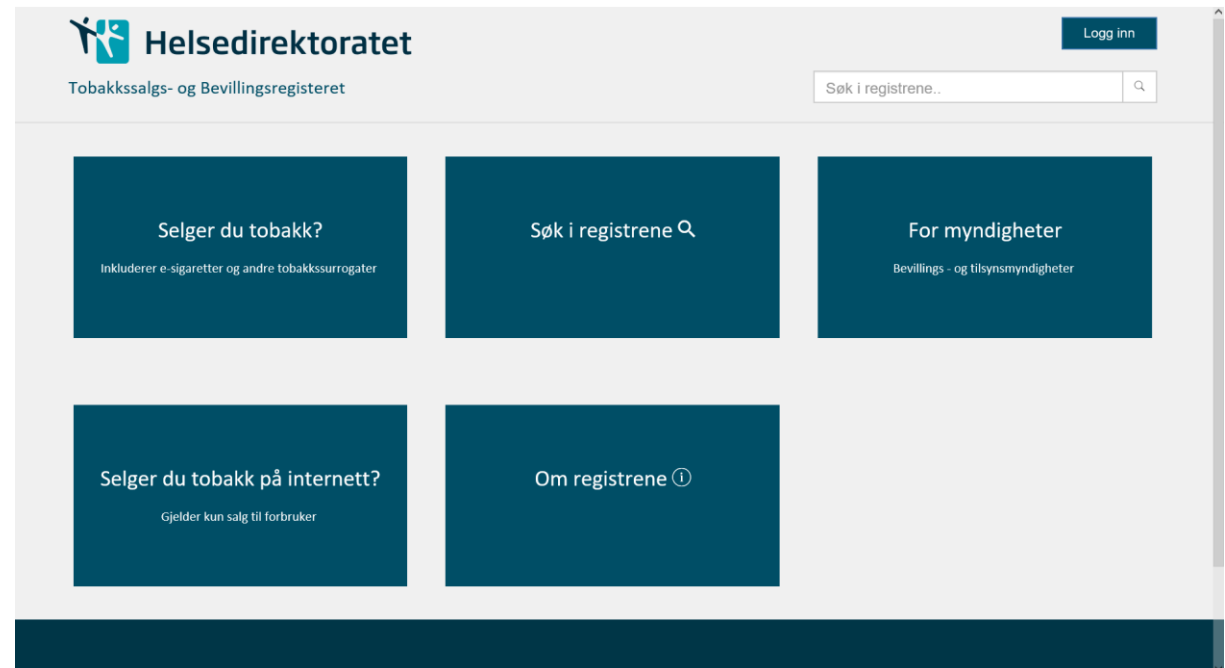

Lovverket

- [Tobakksskadeloven kapittel 2](#)
- [Forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer](#)
- Men også reklameforskrift og merkeforskrift
- Forskrift om ny godkjenningsordning

Tobakkssalgs- og bevillingsregisteret (TBR)

- Offentlig register
- Registreringsordning - ikke en bevillingsordning
- Både faste og midlertidige salgssteder

Delt tilsynsansvar

Kommunen

- **Registrerte, fysiske salgssteder** for salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker

Helsedirektoratet

- Registrerte grossister, avgiftsfritt salg på flyplasser og båter (kollektivtransport og cruise)
- Nettsalg

Lov om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven)

§ 35. Tilsynsansvar

Helsedirektoratet fører tilsyn med at §§ 6, 8, 11, 12, 14, 15, 16 til 16 h, 19 til 24, 30 til 34, 34 c, 34 d, 36 b og 36 c og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene, overholdes. Direktoratet fører tilsyn med kravene i §§ 30 a og 32 når det gjelder tobakkssvarer og urtebaserte røykeprodukter.

Statens legemiddelverk fører tilsyn med at §§ 34 a og 34 b og forskrifter gitt i medhold av disse, overholdes. Det samme gjelder kravene om helseadvarsel og produktpresentasjon i § 30 a når det gjelder elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

Kommunen fører tilsyn med at registrerte salgssteder for tobakkssvarer og tobakkssurrogater til forbruker overholder §§ 4, 5, 17 til 24, 30 til 33, 34 a, 34 d, 36 b og 42 og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene.

Hva med uregistrerte salgssteder?

Tilsynsavgift

- Tobakksskadeloven § 7
- Forskriften § 33

- Kommunen kan kreve årlig avgift på **4800 kr** (2021)
→ Midlertidig salg **1280 kr** (2021)
- *Kan* - bestemmelse
- Avgiften skal dekke kommunens arbeid
- Enkel innkreving og forutsigbart → Flat avgift

Hvordan gjennomføre tilsyn?

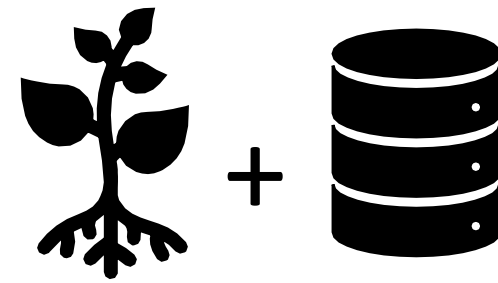
- Åpent eller anonymt, og presentasjon i etterkant med muntlig redegjørelse
- Skriftlig rapport til uttalelse
- Fokus på aldersgrenser og internkontroll
- Opplæring av kontrollører
- Tilsyn hvert sted 1 gang årlig, men totalt antall tilsyn = 2 x antall registrerte steder

**Hvilke tobakksvarer og tobakkssurrogater er
omfattet av tilsynet?**

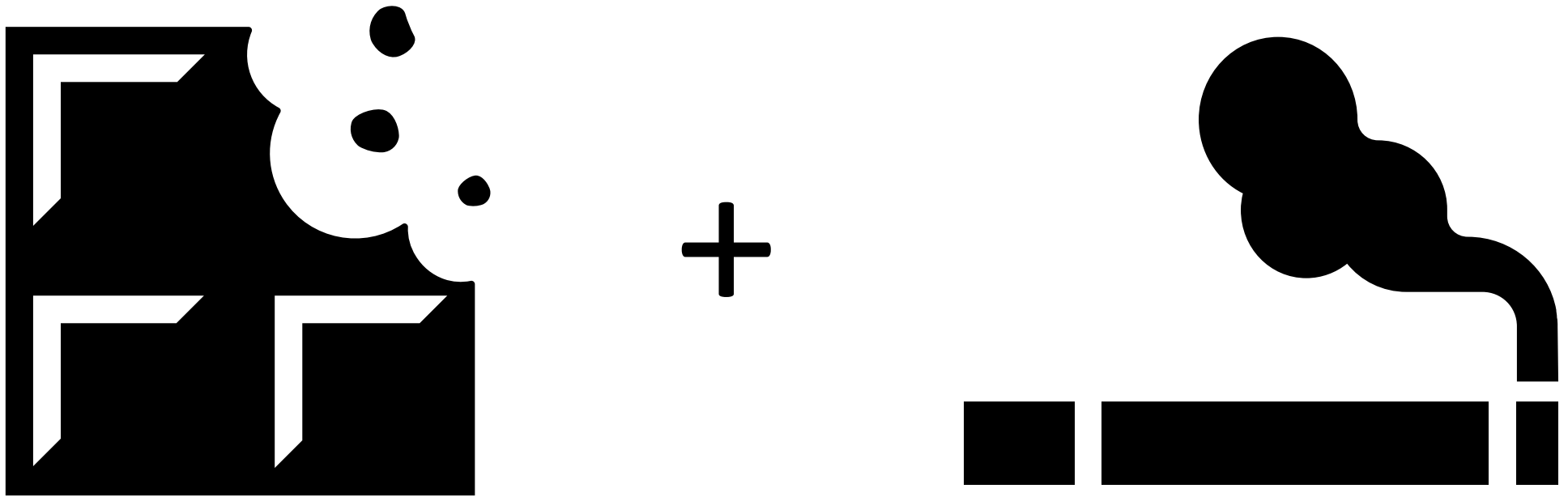
Tobakksvarer

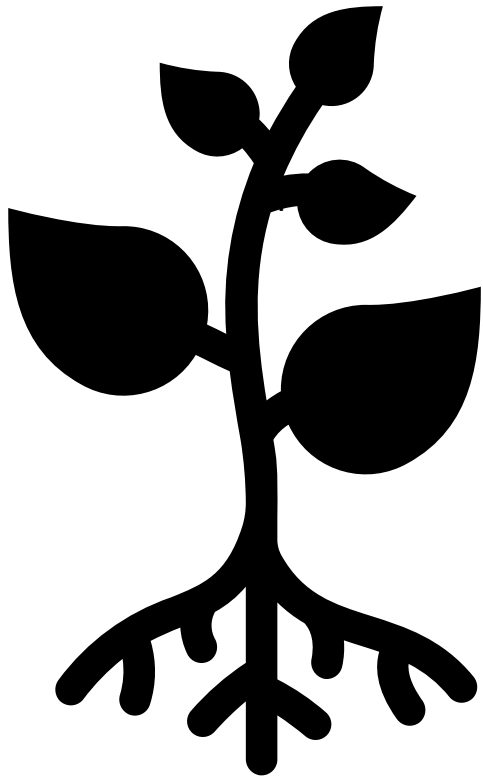
Tobakkssurrogater

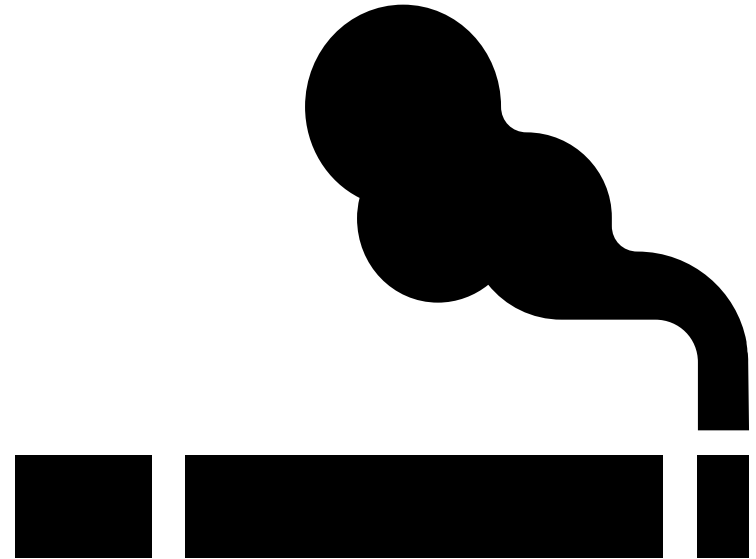
Tobakksimitasjoner

Urtebaserte røykeprodukter

+

Tobakksutstyr

Spesialforretninger

- Tobakksskadeloven § 2

Hva skal dere føre tilsyn med?
Hvilke bestemmelser?

Lov om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven)

§ 35. Tilsynsansvar

Helsedirektoratet fører tilsyn med at §§ 6, 8, 11, 12, 14, 15, 16 til 16 h, 19 til 24, 30 til 34, 34 c, 34 d, 36 b og 36 c og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene, overholdes. Direktoratet fører tilsyn med kravene i §§ 30 a og 32 når det gjelder tobakkssvarer og urtebaserte røykeprodukter.

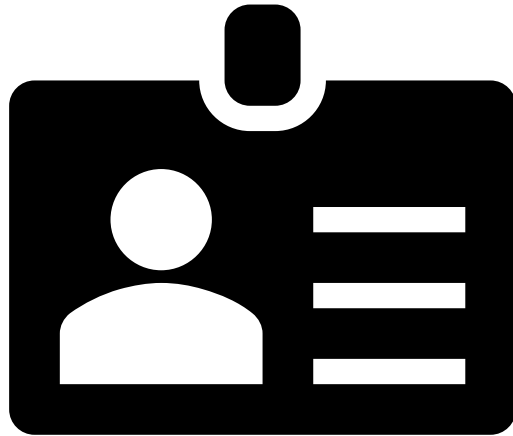
Statens legemiddelverk fører tilsyn med at §§ 34 a og 34 b og forskrifter gitt i medhold av disse, overholdes. Det samme gjelder kravene om helseadvarsel og produktpresentasjon i § 30 a når det gjelder elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere.

Kommunen fører tilsyn med at registrerte salgssteder for tobakkssvarer og tobakkssurrogater til forbruker overholder §§ 4, 5, 17 til 24, 30 til 33, 34 a, 34 d, 36 b og 42 og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene.

- Tobakksskadeloven § 17
- Forskriften § 4

Salg til mindreårige

- Salgsstedet skal sjekke legitimasjon ved tvil om 18 år
- Observere salg
- Sikre gode rutiner i internkontrollen
- Testkjøp er ikke en metode som skal brukes

Salg fra mindreårige

- Hovedregel er at salg av tobakksvarer, tobakkssurrogater, tobakksutstyr og tobakksimitasjoner skal skje fra personer over 18 år
- Men personer under 18 år kan også selge dersom daglig tilsyn
 - Men hva er nok?
- Rutiner, internkontroll og veiledning

Internkontroll <3

- Systematiske tiltak som skal sikre at aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav i tobakksskadelovgivningen
- Skal være skriftlig, men kan være digital/nettbasert. Tilgjengelig for ansatte.
- Krav til innhold, men også tilpasses sted

Internkontroll for salgssted – (sett inn navn)		
1 Kartlegging av utfordringer og beskrivelse av tiltak		
Regel	Forpliktelse	Utfordringer i forbindelse med forebygging av overtredelser Forebyggende tiltak og rutiner (innhold i tiltak/rutine, oppfølging ved evt. problemer o.a.) Hvilke ansatte som har ansvar for å følge rutiner eller iverksette tiltak, eventuelle frister o.a.
Tbskl. § 17	Salg eller utlevering til person som er under 18 år	Utfordringer: Tiltak/rutiner: Ansvar: Utfordringer:

Reklame

- Tobakksskadeloven § 22
- Reklameforskriften

- Direkte og indirekte reklame er forbudt
- Lavprisannonsering
- Sesongkampanjer: påske, Halloween, jul osv.
- Skilting er ikke tillatt – unntak for spesialforretninger

TIEDEMANNS TOBAKK

ER DOG DEN BESTE

- Tobakksskadeloven § 22
- Reklameforskriften

Reklame

- Svært strengt reklameforbud
- Merking av skap med “tobakk, “snus”, “sigaretter”, “18-års aldersgrense” → ikke tillatt
- Nøytral liste → ok (hvitt ark med svart skrift uten illustrasjoner)
- Reklameforskriften § 7a (gjelder ikke for spesialforretninger)

Reklame i sosiale medier

- Reklameforbud også i sosiale medier
- Facebook, Twitter, Instagram, TikTok ++
- Helsedirektoratet sitt ansvar
- Øker i mengde

FØLG OSS

P.g.a. Helsedirektoratets fanatiske tolking av lovverket har vi midlertidig slettet våre Facebook- og Instagramsider.

SØK

Støtt os

Tobakk fremstilles som normalt og kult i sosiale medier

All reklame for tobakk er ulovlig. Likevel eksponeres barn og unge for store mengder røyk og snus på Instagram og Facebook.

Oppstillingsforbud

- Forbud mot synlig oppstilling av tobakksvarer, tobakkssurrogater, tobakksutstyr, tobakksimitasjoner og automatkort
- Unntak for fyrstikker og lightere, og kanskje askebegre?
- Unntak for spesialforretninger – inne i butikken

Tilsynsansvaret omfatter også...

Tobakksskadeloven §§ 20
og 21

- Forbud mot gratis utdeling av tobakksvarer, tobakkssurrogater og tobakksimitasjoner
 - Omfatter blindtesting, forbrukerundersøkelser, konkurranser, give aways
- Forbud mot omsetning med rabatt ved salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater
 - Fri prisfastsetting
 - Kampanjer, tilbud, kvantumsrabatt

Flere bestemmelser, flere forbud

Tobakksskadeloven §§ 18,
19, 23, 31 og 33
Merkeforskriften § 31

- Forbud mot selvbetjening
- Forbud mot selvbetjente automater
- Forbud mot sponning
- Forbud mot produkter som skjuler helseadvarsler
- Minstestørrelse sigaretter og rulletobakk

- Tobakksskadeloven §§ 30 og 30a
- Merkeforskriften

Riktig merking og utforming

- Sigaretter, rulletobakk og snus skal ha standardisert innpakning
- Sigarer, sigarillos og e-sigaretter er ikke omfattet av kravet om standardisering
- Helseadvarselen skal være på **norsk**
- Tilsyn: pakningene sjekkes

#Riktig merking og utforming

■ VEDTAK ■■■ MARKEDS RÅDET

Sak nr.: 2020000013

Dato: 17.02.2020

FØR

NÅ

Kommer...

**«Stygge» snusbokser har liten effekt – og
de skal bli enda «styggere»**

Ulovlige produkter

- E-sigaretter med nikotin
- “Nikotinhottell” ikke tillatt
- Tobakksfri snus
- Vannpipetobakk
- IQOS (I quit original smoking)

- Tobakksskadeloven § 34d
- Forskrift om forbud mot nye tobakks- og nikotinprodukter (opphevet)
- Ny: Forskrift om godkjenningsordning for nye tobakks- og nikotinprodukter

HJEM / E-JUICE / EQ E-JUICE

Selection – Green Mint (Full pakke)

NYHETER!

E-juice med rund og frisk smak av mynte i full pakke. Disse produktene er produsert i Europa på de beste råvarene.

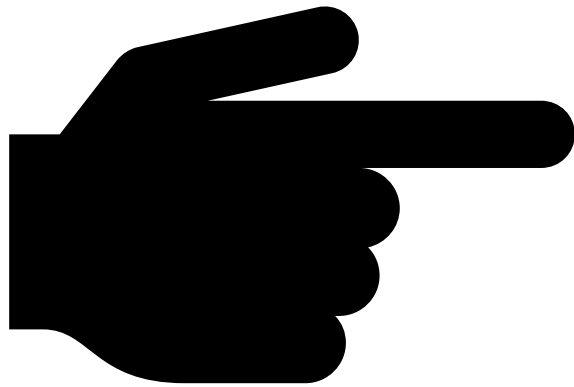
- 10 x 10 ml
- Egnet for alle typer e-sigaretter
- VG-60
- Smak: Mynte

MERK! Helsedirektoratet har bestemt at vi ikke lenger kan selge nikotin e-juice via vår Norske hjemmeside, da de mener det er i strid med Norsk lov. Mens vi venter på at nikotin e-juice skal få lov til å selge i Norge ber vi deg derfor om å besøke eqcigs.com **HER ->**

Forhåndsvarsel

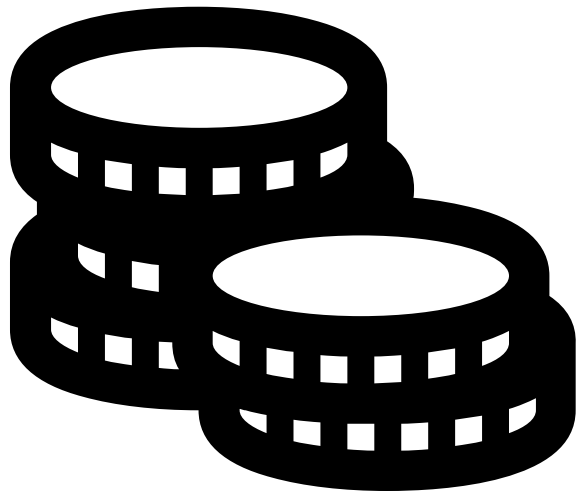
- Kontradiksjon
- Dokumentere brudd
 - Skriftlig rapport
 - Skjermbilder
- Konsekvenser
- Frist

Retting...

- Pålegg om retting - avdekket forhold skal opphøre
- For eksempel ved
 - ✓ manglende oppdatering av registrerte opplysninger
 - ✓ mindre mangler i internkontrollen
 - ✓ mindre brudd på reklameforbudet

...og tvangsmulkt

Konkret helhetsvurdering med hovedvekt på:

1. Overtredelsens art
2. Den ansvarliges egne forhold
3. Adressatens økonomiske forhold
4. Hensynet til å opprettholde respekten for regelverket

Konkret sak fra 2019/2020

Hvilke brudd?

- **Reklameforbudet**
 - nettsiden viste bilder av alle produkter
- **Produkter som skjuler helseadvarsler** (tobakksskadeloven § 31)
 - nettsiden solgte tomme snusbokser, tobakkspunger og sigarettetuier

Fastsette tvangsmulkt

- Kontakt med Forbrukertilsynet
- Sjekk av omsetning til virksomheten
- Vurdering
 1. Overtredelsens art
 2. Den ansvarliges egne forhold
 3. Adressatens økonomiske forhold
 4. Hensynet til å opprettholde respekten for regelverket

«Helsedirektoratet legger i denne saken vesentlig vekt på overtredelsens art ved at virksomheten blant annet benytter bilder av produktene for å fremme salg av selskapets produkter. Selskapet har gjentatte ganger tidligere fått pålegg om retting og må derfor sies å være godt kjent med regelverket. Gevinsten av den ulovlige reklamen og at tvangsmulkten skal virke som et incitament for etterlevelse av regelverket, taler for at tvangsmulkten settes høyt. Vi legger også vekt på at kostnadene ved retting er minimale i dette tilfellet og kan skje ved enkle grep.

I virksomheten sitt årsregnskap for 2018 er driftsinntektene oppgitt å være kr 19 243 000 (proff.no).

Vi finner etter en konkret helhetsvurdering at tvangsmulktens størrelse settes til en løpende dagmulkt på kr. 60 000.»

Vedtak Helsedirektoratet 2019

Dagmulkt **kr. 60 000**

Markedsrådet sak 2020/422

- Medhold i Markedsrådet
- Nettsiden har nå fjernet alle bilder og avsluttet salg av alle produkter som skjuler helseadvarsler

#Riktig merking og utforming

VEDTAK

MARKEDS RÅDET

Sak nr.: 2020000013

Dato: 17.02.2020

Tvangsmulkt (dagmulkt) 120 000 → 75 000

FØR

Skruf #2

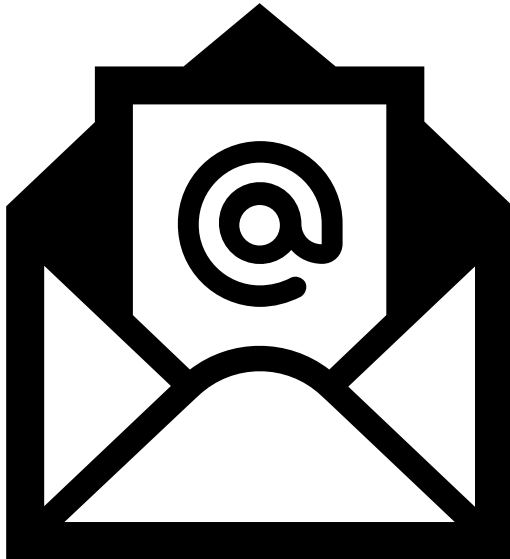
NÅ

Skruf S2

Salgsforbud

- Vedtak om at salg må opphøre for gitt periode
- Vurderingsmomenter:
 - Type overtredelse
 - Overtredelsens grovhet
 - Virksomhetens klanderverdighet
 - Tiltak for å rette opp forholdet
- Ved alvorlige brudd og gjentakende/systematiske brudd

Kontakt oss gjerne!

- Ingrid.Marie.Strand.Pedersen@helsedir.no
- Gunnhild.Solli.Haukaas@helsedir.no
- postmottak@helsedir.no